

საქართველო

ბავშვთა

ჟურნალი

საქართველო № 17.

1915წ.

საქართველო

საქართველოს
თავის
საქართველო

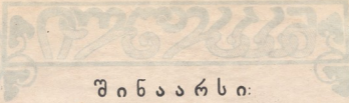
ქალისადაი მმ-XI

№ 17

სექტემბერი, 1915.

24

შ ი ნ ა ა რ ს ი :

0161 040860585

VI 26

IX-66 026707007

I— დები, —სურათი	1
II— „ნაკადულის“ მკითხველები:—1 ტ 2, კიკიკო ტ ქეთო ლეჭავე- ბი—თბილისი,—3, შალვა ლოგუა—თბილისი,—4 ტ 5, შუ- რა და კიტუშა ნანეიშვილები—ქიათურა,—6, 7 ტ 8, თამარ, შალვა და რუსულან კალანდარიშვილები,—გიორგივესკი.	3
III—მერცხლის გამოთხოვება,—ლექსი დ. ელიოზიშვილისა	4
IV— „პური მებურეს გამოაცხობინეო“, —დ. კილოსანიძისა.	6
V—შაქროს შურდული,—ვეცხოველისა	15
VI—ჩემი ლეო,—ლექსი ქეთევან მარუაშვილისა.	17
VII—ზღაპრის ბრაღია,—ფატი გოკიელისა.	21
VIII—ვეფხვი,—თარგმანი ე. ა—სი	20
IX—გასართობი, — თავი და კატა,—(ხილხური) ჩაწ. შლ. ვლდ. მაკა- რაშვილის მიერ.	21
X—შარადა, რებუსი და აღსნა	24

„საბავშვო“

მკითხველები

საქართველოს
საბავშვო

მისსლის მამოსოქვება

მშვიდობით, ტურყა მიდამოვ,
მშვიდობით, გენაცვალევი:
შორს მივალ, ვეღარ კისილევნ
ჩემი ჰაწაწა თვალევი.

ცას ნისლი გადაეფარა,
შის სსივი დაასამარა;
სეს ჩამოსცვინდა ფოთლევი,
დარჩა ტოტების ამარა.

მწვანე სავერდი ველების,
ვაჭ, — როგორ გასუნებულა;
ძარბად ჩქრიალა ნაკადი
აღარ სჩქევს, დაღონებულა.

სიცვივე მემოკვეზარა:
მთლად მქრიალებს ტანშია.
ჩქარა, მტარია, ვერავინ
ვეღარ კამოვა კარშია.

მეც, სითბოს მოსიევარულემ,
უნდა მოვძებნო მხარეო,

სადაც კვლავ ბრწეინავს შხის სსივი,
ღამით ანათებს მთვარეო.

მშვიდობით, ტურფა შიდაშოვ,
მშვიდობით, კენაცვალედი:
შორს შივალ, ვვლარ ვისილვენ
ჩემი ზაწაწა თვალედი.

დ. ელიოზიშვილი.

„ბური მებურეს გამოაცხობინეო“.

სურათები

1

კათათუვა ხვეულებრივი, მზიანი; რა არის მასთან შედარებით შოთების გამოსაცხობად დანთებული თორნე! მიწას ზირი დაულია ღ წუაღსა თხოულობს სასმელად. ფრინველები, როგორც ჭირს, გაურბიან

მას და გასაგრელებელ წრდილში იძალებიან. ბურთი და მოედანი ჭრიჭინებს დარჩენიათ.

სოსოს ოჯახი უნაშობა; ვისაც კი შეუძლია ცოტათი მანც ნამკლის ხელში ტრიალი, გულმოდგინებით მუშაობს. აქვეა სოსოს სტუმარიც, ნათლიის შვილი თორმეტი წლის თეიმურაზი, რომელიც გუშინ ქალაქიდან ეწვია. გაისმის ნამკლების ტრიალის განუწყვეტელი სმა და სიმღერის საამური გუგუნნი

ლამაზად აწკრიანებს ჰირველს სოსოს უმცროსი ბიჭი.

— „ჭე—რიო ჭე!“—თანასმად უპასუხებს ბანი.

— ნათლიის შვილო!—მიუბრუნდა სტუმარს სოსო,— აბა,

მოკვებხარე, თუ კაცი ხარ! სკოლაში სწავლობ და, რა უნდა, გეცოდინება ასეთი უბრალო საქმეც!

— კიდევაც უბრალო; როგორ შეედრება ჩვენი სწავლის მიმიკ შრომას თქვენი მუშაობა!

— აბა, აბა ერთი გვიჩვენე, ქალაქელო, თქვენი ოსტატობა! ავანდე ნამკალი!—ერთხმად მიძართეს მხიარულად დანარჩენებმა და მიასწოდეს ნამკალი.

წაქეზებულმა თეიმურაზმა გულადად გამოართვა, უჩაღად მოიქნია, მაგრამ სწორედ იმ დროს, როდესაც მხეხე მოელე ვარე ნამკალი ზურის ღერში უნდა შეჭრილიყო, უცნებ მოაცალა მარცხენა ხელი, რადგან გაიფიქრა, არ მოვირტეო, რის გამო ნამკალმა გაუარა მარცხენა ფეხს. უსათუოდ უბედურება მოხდებოდა, სოსო რომ არ მისწვდამოდა დროსე ხელში.

— არც ავრე ადვილი უოფილა ნამკლის ხმარება, როგორც მეგონა!—სთქვა წამოაწითლებულმა თეიმურაზმა,—ხანს, მის ხმარებასაც ისეთივე სწავლა სჭირია, როგორც წერაკითხვას!

ცუდი მდგომარეობა ჩამოვარდებოდა, სოსოს უძცროს ბიჭს რომ არ დაეწყო ხელახლად სიმღერა. ენას მოკლო ისეკ მწუობრი „ჭე—რიო ჭე“, რომელიც ტალღებივით უერთდებოდა ზირველ ხმას.

II

სოსოს ოჯახს თავი მოუერი ახლა კალოხე. ახლოვდებ ბედნიერი ბინდი: ცოტაც კიდევ, და მაშვრალნი ტებილ მოსვენებასაც ეღირსებიან. თუმცა ბედურები ფრთხილები არიან, მანც წამ-და-უწუმ ჩამოუფრენენ ხოლმე ეშმაკურად კალოს, დაიტაცებენ მოფანტულ ზურის მარცვლებს და ჟივილ-სივილით მოპორდებიან, მოთმინება აღარ ჭეოფნით იძენად, რომ სოსომ ააღაგოს ნაღვენი ზური და დაუტოვოს ჩიტუნებს სამოწეალოდ მრავალი მარცვალი. კალოს მუაგულხე დავრ-

მელებულია კორაკივით გაღეწილი ზური. აქვე კვერებთან წამოწოლილან ხარები და ზანტად შეექცევიან ახალ ბზეს. აღარ ვაისძის კალოურის „ჭარბლე ჭარალოას“ სძა. სამაგიეროდ ნიხები დასრიალებენ ჭაერში, თითქოს ფრთები შეუსხამთო. მარცვლები სისინით ეცემიან მიწაზე, ბზე კი ოქროს ფრად ნიხედება და ჭაერს აფერადებს.

აქვე სდგას თეიმურაზიც და ფიქრობს:

— ნუ თუ ანიავებასაც შეჩვევა ესაჭიროება! დამძახონ მანცა, შივექმარო და დაუმტკიცო, რომ ჩვენთვის, ქალაქლები-ბისათვის, ეველაფერი ადვილია!

— აბა, ქალაქელო; თვალი დაგჩნა, გეტეობა, ჩვენს საქმესე, გამოძართვი ნიხები და ერთი-ორჯერ აიქნიე ქრისტია-ნულად, თუ კაცი ხარ!—გამოეხუმრბ სოსო ნათლიის შვილს, თითქოს ამოიკითხა მის გულშიო.

— შენ სუმრობ, ნათლიმა, მე კი მართლა შექავება ხელეები; აბა მოქე ნიხები!

თეიმურაზმა გამოართვა ნიხები, აიქნა, მაგრამ ახლაც სირცხვილი ჭაბა: სორბალი ბზეს აურია, ბზე კი სასემი და თვლებში შეიუნა. შერცხვენილმა ნიხები უღონოდ ხელიდან გაუშვა და მწარედ გამოაცხადა:—მართალი უთქვამთ, „ზური მეზურეს გამოაცხობინეო.“

დავ. კილოხანიძე.

სანდრას უურღული

სანდრამ რომ ზირველად სასრე და კომპაღლი აიღო სელში და წინ შინდვრისკენ საქონელი გაიღალა, მის სინარულს საზღვარი არა ჭქონდა: აბგა კოსტად მსარსე ჩამოიკიდა, შიგ ორი კარგა გამოცხვარი მჭადი ჩაიღო, ქაძარსე ლამაზი, აჭრელებული შურღული დაიკიდა, მსიარული სიცილით გადახედა დედას, გამოართვა სწორე მოქნილი რცხილის სასრე და შარძახვე ძაძის მიერ გავეთებული კომპაღლი, ქოჩორა თავზე სელი მოისვა: ჩემი ზატარა ქუდი აქ არის, თუ არაო, და ბაკისკენ გასწია საქონლის გამოსაღალად. ბაკში გამოძეუდგული საქონელი კარისკენ გამოეშურა და, თითქოს ახალ ზატრონის დანახვა ესიამოვნაო, თავის ქნევეთ გასწია გზისაკენ.

მზე ჯერ არ ამოსულიყო. შთით მობერილი დილის ნიაჳი საამურად ჭქროდა, ეგავილებს მშობლის მიერ გამოტანებულ ზღაპრებს ჩასწურჩელებდა და მსიარულად და საამოდ ზედ დასთამაშებდა. ნიაჳის ქროლვამ უფრო გამოაცოცხლა ისედაც სიცოცხლით სავსე სანდრა. მისი გული აღარ იხვეწებდა:

თითქოს საგულედან ამოვარდნა და სადღაც შორს გადაკარგვას სურდა, მაგრამ ისევ კვერდ ქვეშ რჩებოდა და თავისი გაბო-
ურკვევველი სურვილი მხიარულ სიძღვრაში გამოხატა, ჩაკა-
კანა მაძისკან ნასწავლი ძველი სიძღვრა და მივ ჩააწნა მთელი
თავისი ნაღველი და სისარული.

ბავშვს შეწითლებული აღმოსავლეთი დაამშვენა ცხრა-თვალა
მზემ, და სანდრამაც მინდვრად გალალა საქონელი. ამავე დროს
მინდვრის მეორე მხრიდან მოისმა ტკბილი, შეწუბილი, ნაღვ-
ლიანი სიძღვრა. მაშვრალი მუშებიც მიეკებნენ მზეს, მიუ-
საღმნენ და თანაც თითქოს საუკვადურობდნენ, დღესაც კუშინ-
დელ სევდას ნუ მოგვივლენო.

სანდრამ თავისი სიძღვრა შესწუვიტა და ეური დაუკლო:
თითქოს რაღაც ნაცნობის ხმები ჭბოვა ამ სიძღვრაში, ნაღვ-
ლიანად დაჭკიდა თავი, დაეუდნო კომბალს და გამტვრებით
დაუწყო მზერა საქონელს. ნაღვლიანმა კილომ შორს, შორს,
უცხო მხარეს გაიტაცა სანდრა. მწარედ ამოიოხრა: განა ახლა
მარტო უნდა იეოს, სახლ-კარი მას უნდა ებაროს?

სიძღვრა შესწუდა. უკანასკნელმა მოძახილმა ჭიკრში გაი-
წვრიალა და სადღაც შორს, შორს, მთების გადაღმა გადაი-
კარგა. ერთი კიდევ ამოიოხრა და გამორკვეულმა სანდრამ
ჯოხი ესროლა ძროხას, რომელსაც ედროვა და ფროხილად
ჯეჯილისკენ მიემშურებოდა. ძროხამ თავი მაგრად დაიქნა და
სწრაფად მობრუნდა. ბავშვს მზე საძი-ოთის მუშის ტარზე
ასული, მაგრამ სანდრა ისევ მარტოა: სხვა საქონელი ჯერ
არსად დაუნახავს; თუძვ რამდენჯერმე შეასტა სურგზე ჭკვიან
ლომა კამენს, დაღვა მის ბრტველ სურგზე და თვალის მიაკვლ-
მოაკვლო მინდორს, მაგრამ მუშებისა და გუთნის ძეტი ვერ-
სად ვერ დაინახა რა.

რომ არ მოსწუენოდა, ცაში მფრინავ, მოჭიკჭიკე ტორო-
ლებს თავის შურდულით ქვებს ესროდა, და როცა ქვა ტო-

როლას გვერდით გაუხუსუნებდა, „აი, შე ქონორას“ სებას
 სებას. ელოდა, ელოდა, მაგრამ საქონელი არავინ გადმოლა-
 ლა არსადან. გადასწევიტა—მარტო ვიქნები დღეს შუადღემდე
 და საღამოსე ვნახავ ვისმეო.

სანდრა ქვეებს ღა ისროდა შურდულით და სინარულით
 უეურებდა, როგორ იკარგებოდა მისი გასროლილი ქვა ლაქ-
 ვარდოვან ცის სივრცეში; ცდილობდა თვალდევან არ დაჭკარ-
 გოდა, მაგრამ კენჭი თითქოს ბამბასავით თეთრ ღრუბლებში
 ინთქებოდა, მალე თვალს ეფარებოდა. ჩიტს, კვრიტს არ გაუ-
 შვებდა, რომ თავის შურდულით ქვა არ დაედეკნებინა, და თუ
 მარჯვედ გასროლილი ქვა ფრინველს ეურთან გაუხუსუნებდა,
 და დამფრთხალი ფრთოსანი მძლავრ კამარას აჭკრაფდა და დაი-
 კარგებოდა, სანდრას სინარულს სახლვარი არა ჰქონდა; უფრო
 განაღისებული ქვეებს ესროდა.

შუა დღისას საქონელი წელის ჰირას, მუსებ ქვემ მი-
 ლადა, და გამძადარი ჰირუტევეები მუის მიწასე დავეარნენ;
 სიცხისგან გაღვექებულმა კამეჩებმა კი წელს მიჭმართეს და
 იწვეს გულმოდგინედ ცოხნა.

სანდრა ნაზირს ჩამოჯდა, ამოიღო აბგიდან უკვე გამძადარი
 მჭადი და გეძრებდა და მადიანად დაუწყო ჭამა... ჯერ ნახე-
 ვარი არც კი ჰქონდა შეჭმული, რომ იქვე შორი-ახლოს რა-
 დცამ დაიფრთხიალა. სანდრამ სწრაფად მიიხედა და ერთი
 კვრიტი დაინახა. იგი მუსის ტოტს ევლებოდა, დასაჯდომად
 მოხერხებულ ტოტს ეკებდა და ცალი თვალთ თითქო შიშით
 სანდრასკენ იცქირებოდა; ბოლოს ერთი დაინივნივა და ხის
 ტოტზე ფრთხილად ჩამოჯდა. სიცხისგან შეწუსებულმა თვა-
 ლები ჩახუჭა და რამდენჯერმე ხელის ხმით დაიღუღუნა, ფრთები
 შეისწორა, უფრო კარგად მოეწყო და ეურადღეობა არც კი
 მიაქცია სანდრას, რომელსაც შურდული მოეძარჯვებინა, მჭადი

გვერდზე გადაეგდო და მოღუღუნე ლამაზ, უწეინარ გვრიტს
გამტერებული უცქერდა.

— რა კარგი იქნება, რომ გავბრტევა. მერე რა გეძრეელი
სორცი აქვს! აბა, ჩემო შურდულო, შენ იცი, როგორც მასა-
ხელეუბ!— გაიფიქრა სანდრამ, და სწორედ ამ დროს მის ხელში
დატრიალდა შურდული და ძარჯვედ გასროლილი კენჭი მოვლე-
ძავ გვრიტს მოხვდა. ფრინველი მუსის ტოტიდან ფრთხილ-
აღით წამოვიდა და ძირს დაეცა.

სანდრამ შეიკუნტრუშა და გაექანა გვრიტისკენ, რომელიც
მუსის ძირს ეგდო და ამ წუთამდე მსუბუქ ღონიერ ფრთებს
ოდნავად და აქნევდა, გასისხლიანებულ თავს აიღებდა და დაი-
ღებდა და მოწითალო ნისკარტს აღებდა, საიდნაც წვალ-
ნარევი სისხლი გადმოსდიოდა.

აღტაცებულმა სანდრამ ხელი წაატანა, მაგრამ უცბად
შესდგა, გვრიტის ცრემლმორეულ თვალებს ჩააცქერდა და
აქამდის მხიარული სახე მოედრებდა. გვრიტი დაენანა, შეე-
ცოდა! საწუალი, საწუალი!— უცქერდა და ბურბუტებდა, — ვინ იცის
კვებ ამასაცა ჭევაჟს შვილები, და რა უნდა ქნას.

ამ დროს მოაგონდა თავის შორს წასული ძამა, საუვა-
რელი ძამა, რომელიც მარძან ზაფხულს აქეთ არ ენახა, და,
როგორც გაეგონა, იქ იყო, სადაც ადამიანები ერთმანეთს არ
ინდობენ და ქლექენ ეველას. „ისიც რომ მოკვლან?“ გა-
უელვა თავში და ნაღვლიან თვალებიდან ცრემლები გადმოს-
ცვივდა.

გვრიტმა ერთხელ კიდევ გახსნა თვალები, გააღო ჰირი,
აიღო თავი მადლა და წითელი ფეხები ბოლოსკენ დაეჭიძა.
ამის დანახვასე სანდრას უფრო გული აუჩუყდა, და მისი ბოღმა
ქვითინში გამოინატრა. აიღო გვრიტი, დახედა მის გაციებულ
სხეულს, აკოცა და თავისი ცრემლი დაადინა. შემდეგ თავისი
შურდული შემოჭხვია და ფრთხილად დაღო მიწასზე; ჯიბიდან

მაკტარა დასა ამოიღო, იმით ამოსწრა ოთხკუთხი სამარე,
უსმოდ აიღო გვრიტი, სამარეში გულადმა ჩაღო, დააცქერდა,
ცრემლი უფრო უხვად დაადინა და უსმოდ მიწა მიაუარა;

მოკლიჯა ბაღასები, სველ მიწას დაუარა, ერთხელ კიდევ
დასედა და უსმოდ მიაშურა ძველ ადგილს. ცრემლი თვალში
კვლავ უბრწეინაჲდა. გაიტაცა ფიქრებმა და მოაგონდა ომში
წასული მამა, რომელიც იწერებოდა, „ქარგათა ვარო,“ მაგრამ
ვინ იცის, რა მოუვიდა.

ცრემლი ერთხელ გადმოუვარდა და გადასწევიტა ეს აშბავი
არავეისთვის ეთქვა. მწადი ხელში აიღო, მაგრამ ლუკმა ვერ
დაღეჭა და ისევ აბეაში. ჩაიღო...

6. კეცხოველი.

ჩ ე მ ი ლ ე ო .

ბელქი არის ჩემი ლეო,
ჯერ სულ ბავშვი, ჰაწაწინა,
ვერ უხერხებ, რომ გაგწყებლო,
სულ უოველთვის გამაცინა.

თუ არა და მუდამ ცველქობს,
არ გამიდის მოყვრება,
გაწურომასაც არ კადრულობს
წარბს ჩამოყრის, იბერება.

მუდამ სტუნავს, მუდამ ცველქობს,
ერთი წამით არ ისვენებს:

მოახტება ჯოსის ცხენზე,
მათრახს ურტყამს, დააჭენებს.

სან ფესს გაჰკრავს რეზინის ბურთს,
შეაგდებს და შერე მისდევს,
თუ დაეცა, ცხვირზე კოპიც
რომ დაახნდეს,—არ დაგიდევს!

ქუნაში და შესობლებში
უეყარს ჩუმიად გადახარვა.
შიშით უკან იეურება,
სურს ახერხოს მან დაფარვა.

ტანსა და ფესს არ დაემებს,
არც სმასა და არცა ჭამას,
თუ რომ ეურობს საღდათების
სიძღვრას და „რას“ „დვას“ თამაშს.

დილით ადრე გახარული
მიცუნცულობს ნელა, ნელა;
საღამომდე ითამაშებს,
შერე მოვა როგორც შელა.

გათსუზნილი, გამურული
მოადგება შორცხვად კარსა,
რადგან ფიქრობს, გახარვისთვის
აუწვავენ სურვის კანსა.

თუმც სანდასს გაწკეპლილა
გახარვისთვის ჩვენი ლეო,
და ჰირობაც დაუდვია:
აღარ წავალ აწი შეო.

„ნაკადულსა“ წინ დაიდებს,
თან სელში ჰუბავს ციცუნია,
ეუბნება:—ციცუნია,
წამივითხე, —არ გრცხვენია?!

მაგრამ როცა მოსწუინდება,
აუიწუდება დანაზირი,
და ისევე გაიზარვის,
ბავშვებში აქვს ისევე ცხვირი.

როგორც ნახავს, არ დასოგავს
ბროწეულს და მკვასე ხილსა...
ცელქი არის ჩემი ლეო,
კი არ ვწამებ იმას ცილსა.

მიუვარს ძალზე, როგორც დუდას,
უგლი, დავსდევ მუდამ კვალში,
მისი ჭირი შემეუაროს,—
გამახარებს მომავალში.

ქეთევან მარუაშვილი.

ზღაპრის პრალთა.

ელა, დელა, ოდელა! — გაისმა წკრიალა სმა მინა დორში.

— ქეთო, ქეთო! მოდი, ძაღვ, რამდენი ხანა გიცდით! — უმასუსა ვიღაცამ ტყიდან.

დილა იყო.

მსე უხვად უცხავნიდა თავის სსივეებს კოსტა ველს. ძარჯვენა მხარესე შრიალეობდა ტყე; ძარცხენასე კი დელავდა უანა. რამდენიმე კოვო მირობდა ტყისაკენ.

ბავშვები მხიარული ეიყინით წამოწვენენ ბელახსე. აქ იყო ლამაზი ქეთოც, მისი ზატარა და თამრიკოც და ძავთვალწარბა სალომეც. ისინი ძროსებს ძწეესავდნენ. რამდენიმე ხნის შემდეგ სალომემ სთქვა:

— რა გავაკეთოთ დღეს? მოდი, ქეთო, ზღაპარი სთქვი.

ქეთომ ბევრი არ ახვეწნინა და ზღაპარი დაიწყო...

ბავშვები გაიტაცებანხსლი დედინაცვალისა და მისკან დახვარული საწვალა გერის ზღაპარმა. ვეელა გაუბციცებით უბდებდა ეურს ქეთოს. ვეელასე უფრო კი — ობოლი ნინო.

ბავშვებმა ვერ შეამჩნიეს, რომ ძროსები გადასულიყვენ წერობიძის უანაში და სიმინდი გაეფუჭებინათ. ბოლოს თამარმა შენიხა ეს და წივილ-კივილით და ჯოხის ქნვით გაიქცა

უანისაკენ. ეველანი დაეროვნენ პროსებს და უანიდან გადმო
რეკეს, მაგრამ გაუუჭებელი სიმინდისათვის რა უნდა ექნათ?

ბავშვებმა ძალიან კარგად იცოდნენ, რა სასტიკი იყო ამ უანის ჰატრონი. უეცრად ქეთომ დაინახა ჯოსით ხელში მობობდა უანის ჰატრონი იმათკენ.

— ვამე, დედა! — შეჭკვილა ქეთომ და მოჭკურცხლა. მას მიჭკუნენ სხვებიც, და ძაღვ ეველანი სასიმინდესთან გახსდნენ.

— ასლა რა ექნათ? — ტირილით იკითხა სალომემ: — წერო-შიმე, უანის ჰატრონი, სომ ფულს მოსთხოვს ჩვენ მშობლებს გაუუჭებელი უანისთვის და ისინი ჩვენ გაგვიწერებინან. სასლში ვერ წავალთ: გვცემენ. ის და გვრჩება, რომ ცის ქვეშ გავათოთოთ დამე.

— იცი, რა გითხრათ? — წამოიძახა თამრომ: — დამე სასიმინდეს თავზე გავათოთო. მშობლები ძებნას დაგვიწეებენ, შეწუნდებიან რომ ვერ გუნახავენ და ზარალზე აღარ იფიქრებენ. ეკონებათ, რომ ჩვენ მკელმა შეგვჭამა დილას წავიდეთ სასლში და, რადგანაც ჩვენი მისვლა ძალიან გაუნარდებათ, ეველაფერს გვანატიებენ.

— რა კარგი აზრია! — წამოიძახა ქეთომ.

ბავშვები ძაღვ სასიმინდეს თავზე ავიდნენ და მიუხსდნენ. შუაღამე გადასული იყო, როდესაც მოესმათ სმა:

— აკერ არიან სამაკლები, აკერ!

ბავშვები ჩამოიფანეს და თავ-თავის სასლში წაიფანეს. სუეველას სცემეს, მაგრამ ეველასე მეტი ქეთოს მოხვდა.

— შე ბრიუო, შე სამაკელო, სათამამოდ, ვაკაკ ხავენეთ თუ საქმისთვის? — უევიროდა დედა.

— არა, დედა ნუ მომიკედება: ქეთოს ბრალი არ არის, ზღაპრის ბრალია, ზღაპრის! — წამოიძახა ქეთოს ჰატრონი დამ თამრომ.

ფატი გოკიელი.

3 ეფს 6 3 ი.

ველამ იცის, როგორი მარდი, მძლავრი და მოხერხებული ცხოველია ჩვენი უბრალო კატა; წარმოვიდგინოთ ასევე კატა სიგრიდით ორი არშინი კუდს გარდა, რასაკვირველია, სიმაღლითაც ერთ არშინსე ცოტათი მეტი; ღეს იქნება ვეფხვი.

ფერად ვეფხვი მოვიტალოთ, მხოლოდ მკერდი და მუცელი თეთრი აქვს. მთელ ტანსე განდაგანი შავი ზოლები არტეია გრძელი კუდიც რებალივით შავი ზოლებითა აქვს შემკული. მხოლოდ მკერდსე და მუცელსე არა აქვს ზოლები. ცხვირი ტიტველი აქვს. გრძელი უღვაშები და მოკლე წვერი ასხია, დიდრონი თვალები მომწვანო-ოფითლად უელავს. ვეფხვი ძალიან ლამაზი მსყვია.

ძელები ვეფხვს ერთობ მაგარი აქვს. მისი ფეხის ძელები მოკლე და მსხვილია; ფეხის თითები, როგორც ვეფხვ კატას, ხვეით გადმოკეცილი აქვთ და სქელ ბეწვში ჩამალულ კლანჭებს მხოლოდ მაშინ გამოაჩენს, როცა თვითონ მოინდომებს.

დადის ვეფხვი ჩუმად. მთელი მისი ტანი სიარულის დროს იხრება ისე, როგორც ჩვენი კატისა. თუმცა ვეფხვი ვეფხვ და მძიმე მსყვია, მაგრამ სიმკვირცხლით ჩვენი კატას არ ჩამოუარდება. მხოლოდ ძალადონით კატასთან შედარებით ბუმბერაზია. ვეფხვს შეუძლია ისე ჩუმად, შეუმწვევლად გაიაროს ბუჩქებში და ბაღახებში, რომ ფოთოლიც კი არ შეარხოს; სტეება მორმანძილსე, მშვენივრად ადის ხეებსე, სათცარი ცურვა იცის, თამამად შეუძლია გადასცუროს ღრმა დიდი მდინარე.

ვეფხვი გამოდის საშაურისათვის საღამოობით. საცხდელ რებლად მდინარეებისა და ტბების ნაპირებს, სშირ ლელსა და ბუნქებს ირჩევს; იქ შეუძლია თავი შეაფაროს სიცხის დროს და მოხერხებულად მიეპაროს ნადირსაც.

დიდ ღონესა და სიმარდეს გარდა, ვეფხვი ჭკვიანიც არის. საშინელი, სისხლის მსმელი მხეცია; მხოლოდ ვეება მხეცებს

არ შეებრძოლებოდა, როგორც, მაგალითად, სწილო და მარტორქას და ისიც თუ სწივრია; სელს არ ახლებს აგრეთვე კატის კიშის ცხოველებს; სსვა მსეცებს და აღამანსაც ვეფხვი კლევს უწვალოდ და შიშის ზარს სცემს ირგვლივ ვეფლას.

განაფხულზე სადმე მიერუებულ ადგილას, სშირ ლელში დაჭერის 2-3 ლეკვს. ახალ დაბადებული ლეკვები ჩვენებურ კატაზე ნახევრად პატარები არიან; ძალიან ლამაზი, მარდი და ცელქებია და ისე ეთამაშებიან დედას, როგორც კატის კნუტები. მუ ვეფხვი ერთობ ნაზი და მოსიუგარულე დედაა. როცა შვილები ეუოლებო, პირველად ერთი წუთითაც კი არ შორდება მათ და თვითონაც ეთამაშება. შემდეგ, როცა შვილები წამოიზრდებიან, შიდის საკმელის საშოვრად. სშირად ამ დროს მონადირეები მოსტაცებენ სოლმე შვილებს, და მაშინ საბრალოდ დედა დიდი ხნის განმაულობაში ვეღარ პოულობს მოსვენებას. შეწუნებული დაწანწალებს იმ შიდაშოებში, საითაც წაიუვანეს შისი შვილები და ისმის იმისი საშინელი და გულსაკლავი დრიადი. მოტაცებული ლეკვებიც დაუცხროძლად ეძახიან თავიანთ დედას; ხან-და-ხან ისე მძლავრად და დიდხანს ეკირიან, რომ დედა გაიკონებს იმათ ხმას და წასუხს აძლევს შორი სშირი ტუიდან.

გ. ა.

თაგვი და კატა.

ჩაწერილი მღ. ვლადიმერ მაჭარაშვილის მიერ.

(ხალხური)

აგვი ავად გამხდარიელ
 მეტი კალოს ლეწვითაო,
 ქვეშ საგებელი დავეო
 და ბუძბუძეებზე იწვო.
 კატამ თაგვსა შეუთვალა:
 —შენი ნახვა მომინდაო!
 —არც ხარ ჩემი ბიცოლა და
 არცა ჩემი ძაძიდაო;

ათასი რომ ავად ვიყო,
 ნახვა შენი არ მინდაო.
 თაგვი ისმო დიანბუკმა
 თაგვის დიდი ჯარითაო;
 —თაგო, რამ გავახელაო?
 —კატამ არ დამაუენაო!
 კატაც ისმო დიანბუკმა,
 თაგვის დიდი ჯარითაო:
 —კატავ, რამ გავახელაო?
 —თაგვმა არ დამაუენაო!
 —შენ რომ ჭკუა არა გქონდეს,
 რამ გავხარდა მაგსელაო?

საქართველოს
ბიბლიოთეკა

— შე რომ ჭკუა არა მქონდეს.
 შენ რაში დაგემდურები!
 თავვის შიშით ვერ დავწვები,
 გვერდსე ვერ გადავბრუნდები;
 კაკალსაც არ დამიუფნებს,
 რომ მქონდეს ასი ურემი:
 მოდგება და არისინებს,
 როგორც ქართული ურემი.

— თავო, ახლოს მიიწიე,
 თავი დაუბარ კატასა;
 მიდი და მუსლსე აკოცე,
 აღარ დაგიძლის კაკალსა.

— ავი კაცია, ბატონო,
 შე ვერ ვუნდობი მაგასა:
 თქვენი კაცი რომ არ მახლდეს,
 თქვენი ჭიშკრამდის დამკლავსა.

— თავო, ხუ შიგლებ დიდ გულსა,
 თორემ დაგმართებ მტრის გულსა,
 ცოლმუილში ჩამოგისტები,
 იქაც დაგმართებ სირცხვილს;

თავსე ჩანგალს დაგატირებ
 დაგაწვებიც ჭეიფლსა;
 დაუჯდები და ღხინსა
 ქვე-ქვემ დაგიწვებ სიცილსა.

უარაღა

ერთი ღაპის ფრინველია,
მუშა ჰირუტევი—მეორე.
უმისოდ სახლი არ ვარგა,
ერთად თუ გაიძვორე.

რეზუსი

გ

ს

ო

”

ნ

”

ზურს
რა
ედება?

”

მე-16 №-ში მოთაესებულ რეზუსის ახსნა.

დაუპატიეებელ სტუმარს აბუნი ჭქვიან.

1915 წ. მიიღება ხელის მოწერა

დასურათებულ საყმაწვილო ჟურნალ

„ნაკადული“ № 60

წელიწადი მეთვრამეტე

ჟურნალი ნაკადული გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ არჩეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით.

24 წიგნი „ნაკადულისა“ **12 წიგნი** „ნაკადულისა“
მცირე წლოვანთათვის. **12 წიგნი** „ნაკადულისა“
მოზრდილთათვის.

36 სურათი ნაკადულის 1-ლ გვირგვინზე.

საჩუქრად 1915 წ. მიეცემა მხოლოდ ორივე გამოცემის წლიურ ხელის მომწერლებს წიგნი: დასურათებული „ხალხური ზღაპრები“, —საშეკრულოა შეკრებილი იოსებ ყიფშიძის მიერ.

ფსიქოლოგიისა: წლიურად ორივე გამოცემა—**5 მან.** ნახევარ წლით—**3 მან.**, ცალ-ცალკე: მცირე წლოვანთათვის **24 წიგნი—3 მ.**, მოზრდილთათვის **12 წიგნი—3 მან.**, ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილად.

სახლვარ გარედ: ერთი წლით **7 მ.**, ნახევარი წლით **4 მ.**

ესთხოვთ ხელის მომწერლებს თუ ჟურნალი „ნაკადული“ არ მისდით, ერთი თვის განმავლობაში გვაცნობონ და ადრესის გამოცვლა დროზე შეგვატყობინონ. ადრესის გამოსაცვლელად—**40 კ.** შეიძლება მარკებით გამოგზავნონ.

ხელის მოწერა მიიღება

ტფილისში— „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბალაშვილის სახლი, გოლოვინის პროსპ., № 8. Редакция „Навадული“, Головинский пр. № 8. შემოსასვლელი დავითის ქუჩიდან, № 2. და წერა-კითხვის გამაჟურცელენტელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქ. ქუთაისში—სიბოროტე კვიციანიძისთან, მ. ყაუხჩიშვილთან და თ. შივაძისთან. სამტრედიისში—ვლ. ნაცვალაძისთან. ფოთში—თეოდორე კანდელაკთან და კ. თელიასთან. ბათუმში—ტროფიმ ინასარიძისთან, ფოსტაში, ტანასტასია ლომინაძისთან. ოზურგეთში—ლანჩხუთში—ლევო იმნაძისთან. თელავში—ვანო პაატაშვილთან. ახალციხეში—კონსტანტინე გვარამაძისთან. ბაქოში—ნიკო გელაშვილთან. გორში—ნიკო ლომაურთან და ქეთევან ჯავახიშვილთან. ჭიანჭყაძისში—ივ. გომელაურთან. ერევანში—კ. ოდიშარისთან. ალექსანდროპოლში—ს. შატბერაშვილთან. ნახიჩევანში—სამ. მარჯანიშვილთან. ხონში—მ. ი. კავჭანიძისთან.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე
გამომცემელი მ. პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.